

Dobai Aranka-Amália

Reformpedagógia az oktatásomban

A XIX. század második felétől társadalmi, pedagógiai mozgalom keretén belül kibontakozott a reformpedagógia néven ismert alternatív pedagógiai irányzat. Világjelenségként bontakozott ki, mivel minden országban belátták, hogy a nem eredményes „tömegoktatás” helyett eredményesebbet kell megalkotni (új iskolakoncepciókat kell kialakítani). Különböző irányzatok jönnek létre, amelyek a célok, a struktúrák, az oktatási tartalom, a szervezeti formák, a módszerek, az eszközök tekintetében eltéréseket mutathatnak ugyan, de a cél közös: a gyermek személyisége a fontos, a gyermek szükségletei, érdeklődése, egyéni igényeinek kielégítése kell kerüljön az oktatási-nevelési folyamat középpontjába. Ilyen mozgalmak: Freinet-, Jenaplan-, Waldorf-, Montessori-, Projekt- és „Zöld” pedagógiák, ahol nem ismertközlő funkciója kell legyen az iskolának/nevelőnek, hanem a személyiség szabad önkibontakoztatására kell teremteni feltételeket, és ezek megvalósítása érdekében a nevelő egy segítőtársa a gyerekeknek. Ez nagyfokú szabadságot biztosít: a gyerek maga választja meg az érdeklődési körének megfelelő tevékenységi formákat; felbomlanak a rendek: osztályterem helyett más beosztású munkaszobák, beszélgető sarkok, könyvtárak, műhelyek működnek; megváltozik a tanterv, a nevelő szerepe; a tanár–diák, tanár–tanár, diák–diák, tanár–szülő kapcsolatok átalakulnak. Megjelennek új szervezeti formák: individualizált tevékenység, egyénre szabott tanítás, homogén vagy heterogén csoportmunka, pármunka, beszélgetés, játék, aktivizálás. Ezek a változások rugalmas, kreatív, felfedeztető, alkotó, kutató, kezdeményező, szabad partnerviszonyt kialakító tanítót igényelnek.

A fentiekből kiindulva szükségszerűnek tartom a tanítók továbbképzését, ahol bemutatják nekünk, képet alkothatunk a különböző alternatív elméletekről. Személy szerint a „zöld” pedagógia előadás keltette fel érdeklődésemet (a továbbiakban motiválom ezt).

A nagykőrösi Károly Gáspár Tanítói (levelező tagozatos) karán végezve 4. tanulmányi évemet, először találok olyan elmélettel, amely arra hívta fel a figyelmet, hogy a természet és az ember kapcsolata fontos problémát kezd jelenteni a mai kor társadalmának. Hangsúlyozták, hogy a környezetbarát gyerek nevelése ma már fontos pedagógiai követelmény.

2003. márciusában részt vettem a Víz Világnapja alkalmával Budapesten szervezett háromnapos tanártovábbképzőn. Ott arról beszéltek nekünk, hogy a tanulás során szerzett, természethez kapcsolódó ismereteket sajnos legtöbbször rosszra, természetpusztításra, nem pedig az egyén és a természet harmóniájának kiteljesítésére használja az ember (pirultunk a padban az állandóan hangoztatott Tisza-szennyeződés miatt).

Akkor fogalmazódott meg bennem ez a kérdés (most megerősödött): *Mit tehetek én a természet kímélése, védelme érdekében?* Nem tehetem azt, hogy úton-útfélen ezt hangoztassam, süket füleket „döngetnék”. Azt viszont igen, hogy erdőprojekteket dolgozzak ki és alkalmazzak tanításom során. Ebben segítségem is lesz: a férjem erdész, elméleti és gyakorlati kérdésekben ő lesz legfőbb útmutatóm, azt sem feledhetjük, hogy öltözete, megjelenése is mérvadó lesz majd a gyerekek szemében. Kölcsönös munkafolyamat alakul majd ki: ő segít rajtunk, mi viszont, a környezetbarát nemzedék segítjük az ő munkáját (távlatokban gondolkodva). Iskolaépítésről nem is merek álmodni, az iskolai anyagba építeném be a „zöld” projektet: erdei ökoszisztémák, tantúrák, erdőgazdálkodás, fafeldolgozás, népszokások. A heterogén csoport tanítása (négy összevont osztály) állandó mozgás a csoportok között. Alternatív pedagógiai módszereket alkalmazva megszüntetném a máshova való figyelmet (érdekelné, amit végez, nem lesné, hogy más mit csinál), a kisebbek tanulhatnak a nagyobbaktól, segítik egymást a munkájuk során. Az állatok, növények növekedése, élete közvetlen megfigyelése módot adna arra, hogy tanulják meg értékelni, vigyázzanak a természetre.

Hangulatos záróest Szovátán